

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор
на пів року . . . . . 10 кор
на чверть року . . . . . 5 кор
на місяць . . . . . 170 кор

За границею

на цілий рік . . . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дамбровського (Харунцини). Експедиція місцеві в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланні» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 30 с. від стрічки.

Політичні клопоти на Заході і Сході.

(X) За весь час свого володарства намагав ся цїсар Вільгельм II. довести до приязних взаємин з Францією і не занедбував навіть ніякої дрібної нагоди, щоби показати ся ввічливим супроти французької речипосполитої, котра від 1871 р. все думала про відплату за дізнане поразенє. І справді можна сказати, що перегадом повело ся німецькому цїсареві мирно настроїти Францію і здобути собі навіть певну популярність у французькій столиці.

Тепер же зовсім несподівано марокканське питанє і заповіджена зичевя подорож Вільгельма до Танґер, про яку ми що й не писали, викликала завзяту перепалку між французьким а німецьким дневникарством. Франція по умові з Англією перед роком заключеній без відомости і поза плечима Німеччини думала забезпечити собі виключний вплив в марокканьскім султанаті і за те зрєкла ся в користь Англії свого впливу на Єгипет. Тимчасом цїсар Вільгельм, котрий любив ся в рішучих несподіванках, перебив справу Франції заповідженєм відвідин у марокканьского султана, що починає вже горюжити ся проти Франції і не хоче бути їй послушним. Се очевидно роздратовало Францію, у котрої відозвали ся тепер знов давні почування відплати. А роздратованє се стало ще більшим, коли німецький канцлер Білов, промовляючи в парламенті про марокканьску справу, ані слівцем не натякнув про французько-англійську промову, а се тому, позаяк она не була подана до відомости Німеччини, отже гр. Білов може її вважати небувшою.

Заступники Франції й Англії виїхали демонстративно з Танґеру перед приїздом Вільгельма, щоби непотребували єго витати,

а вже тепер заповіджений приїзд короля Едварда до Марсїлії і стріча флот французької і англійської. Марокканьска справа набрала отже високополітичного значіння.

По всякій імовірности однакже буде ся справа уладжена мирно, але дуже можливо, що і она вплине на инше як доси угрупованє європейских держав. Ослабленє Росії спричинене східноазійскою війною вплине чимало і на взаємини між Англією а Францією з одного, а Німеччиною з другого боку.

Але й на європейскім Сході починає захмарювати ся. Як ми вже нераз вказували, є тут Македонія сим грізним вулканом, з котрого виходять сі хмари, що від часу до часу закривають політичний овид Європи. Туреччина спиняє всякі реформи, які на основі переговорів довершених в Мірцигер між Австро-Угорщиною а Росією в порозуміню з європейскими державами намагають ся переводити відпоручники тих держав. Туреччина рада тому, що ватаги македоньскі і болгарскі безнастанно побивають ся обобільно і піддержують внутрішний розлад. Супроти єго, Туреччина відпоручники Австро-Угорщини могли там досягнути лише незначні успіхи і всі європейскі держави переконані о тім, що треба більш рішучо виступити, щоби завести в Македонії якийсь лад.

Перед кількома днями в англійскім парламенті міністер заграничних справ виявив там надію, котра кидає яскраве світло на дипломатичні відносини. Іменно признав він зовсім ясно, що єго довірочну розмову в македоньській справі з французьким амбасадором хтось підслухав і що крім того дістали ся до прилюдної відомости тайні документи. Міністер заграничних справ думає що, інакше не можна буде в Македонії довести до ладу, як лише поставленєм фінансів македоньских під європейську контролю, щоби частину доходів з

сєго краю обертано на упорядкованє відносин в Македонії, а не загарбувано всего до султаньского скарбу. Може бути, що рішучість європейских держав всіє довести до ладу в Македонії і що дрібні балканьскі держави перестануть споглядати на Македонію ласим оком. Одначе як кожда весна викликає там менші або більш ворохобні, так і сєгорічна весна може викликати немилі несподіванки, котрі могли би довести до поважного запутаня.

Япаньско-росийска війна.

Плян дальшої війни.

Петербурскій кореспондент Echo de Paris одержав деякі інформації про намірене побільшенє російської армії на театрі війни. В найближшій будуччині буде змобілізованих сім корпусів: 19 московскій, 18 юрїевскій, 21 і 15 кїївскій, 14 варшавскій, 17 юрїевскій і 1 та 2 кавказкі. Сі корауєн на місци свого дотеперішого побуту оставлять резервістів; в сєй спосіб резервісти будуть покликані не до чинної служби на далекім Сході, але для заступленя висланих на театр війни корпусів. Сєй плян усуває всякі трудности, які можуть повстати при мобілізації і заразом дає правительству можливість удержати в Росії велику, ненарушену армію. Крім згаданих висше корпусів вишлють на театр війни: 19 дївїзію кавалерії і відділи 22, 23 і 24 артилерийської бригади. Вкінци генеральний штаб має до розвоядимости 100 баталїонів піхоти, утворених з резервістів, покликаних при кінци 1904 року. Тих сто баталїонів вишле ся також на театр війни, при чім на їх місци утворять нових 100 баталїонів з резервістів. Число війська, яке вишлють на далекій Схід, дійде в сєй спосіб до 350.000, які разом з 250.000, що находять ся тепер в Манджурії, утворять армію з 600.000 лю

ЯРОШЕНКО.

Історична повість ОСИПА МАКОВЕЯ

(нагороджена «Михайловою премією» 1905 р.)

(Дальше).

Сагайдачний замовк на хвилину, але видко, ся зневага, якої завнав торік від козаків, мучила його, а що гетьман Бородавка тепер занепащував почате Сагайдачним діло оборони православія, то він і не сходил єму з думки.

— Під Хвастовом — говорив далі Сагайдачний потягаючи з люльки — на радї Борецький гірко нарікає перед громадою на черелїдуванє нашої церкви. Виходило з його бесїди: За що помагати Ляхам? Я на те кажу: Се права; та коли Турки побють Польщу, побють і нас, бо сила їх за велика против нашої; биймож їх тепер спільно з Ляхами, так як радить патрїярх, а потім уже по війні в Ляхах порохуємо ся. Виходило: ми з тобою, Ляше, не приятели; але всеж ти християнин, а Турок наш спільний ворог. Знай же, ми тобі поможемо тепер, за те ти нам се зроби і те... А Бородавка на другий день, коли польський післанець Обалковський, що привіз троха рошей, став говорити — уважавш, коли він при-

віз гроші? аж по році! — каже козакам стріляти з мездів, яєу воздавати по кождім слові післанця. Зо дві години стріляли. І за що воздавати яєу? За то, що привезли гроші, які ще торік мали дати? Але се вже така лєсть Бородавки, щоб ласки Ляхів заскочити. Погано воно і не до лиця козакам, бо такої ласки найдем і в Параски. Нас тепер потребують і нехай тепер нам кланяють ся, а не ми їм.

Ти казав що королеви про Бородавку? — питав ся Молодецький.

— Казав.

— І щож він на те?

— Відслав мене до Ходкевича.

— А Ходкевич?

— Та тільки Ходкевич і розуміє діло між вами, а більше ніхто. Шкода, що він нездужає... Уже я собі якось пораджу — говорив Сагайдачний велєсно; не хотів, видко, всего казати і звів бесїду на що инше: — Що там у вас поробляє молодий Петрашко Могила? Чого він шукає під Хотинєм?

— Усе має надію, що дістане Молдову. Радить не пустошити Молдову, бо она піддаєть ся нам; він ніби то має там своїх людей — от говорить! А Ходкевич і заборонив чатам туди ходити. Ходило перше кілька чат, а тепер не вільно. Тут військо без гроша, одні вже тепер

голодують, другі з возів доїдають, а на добичу в чужу землю йти не вільно. Могила мабуть підмовив.

— Що се за паняч, бо я з ним не багато балакав; не було коли.

— Нічого собі: хлопець розумний, тільки що за молдовьским престолом жалкує.

— Є за чим! І охота сим панам в Турка за наймита бути! Години там спокійно не поживє, а пхає ся, як би не мав з чого жити. Він і мені згадував за Молдову: «Поможіть!» — каже. Я йому просто: «Дай Боже панувать, на золотих кріслах сїдять, — та мабуть шкода заходу!» Не в смак була йому моя бесїда.

— Він і з Вевеллім накладає.

— Се хто такий?

— Чорт його знає, що за личина! Любомирський казав мені, що отсей Вевеллі хоче погодити Турків з нами. Він і з великим везиром знає ся і з господарем Олександром і до до нас приїздить — заробити хоче тай годі! Дурисьвіт якийсь, але хитра бєстия. Тепер він десь із Шемберком у Турків... ще зпід Скали поїхали.

— З тої муки хліба не буде — сказав Сагайдачний твердо — Колиб Турки хотїли мирити єд, то покляли би умову: звївечити нас, козаків; колиб Ляхи на се згодили ся, тоді у нас

дий, не числячи відділів, які стережуть залізничні та владивостоцькі залоги. Тих 600.000 вояків утворить чотири армії: першу під проводом ген. Зарубаєва, другу під проводом ген. Каульбарса, третю під проводом ген. Мавендорфа (як ще подужає) і четверту під проводом начальника 6. корпусу. Ці армії будуть розділені на дві групи: перша, яка буде складати ся з двох армій, остання під начальством ген. Левевича, а друга під начальством ген. Куропаткіна. Головнокомандуючим всіма арміями буде в. кн. Николай Николаєвич; обов'язки начальника головного штабу буде справувати ген. Сухомлінов. Російська армія займе позиції над рікою Сунгарі, де є дуже відповідне місце для устроєння великого, укріпленого табору. Два дуже сильні відділи будуть займали ліній: Куончечі — Чіфа — Катше, яка веде до залізної дороги, мандаринським гостивцем і через Кірін в віддалені 120 верств на південь від Сунгарі, а на просторі 60 верств. Ці відділи будуть тримати ся на тій лінії, як можна найдовше. Однак дуже може бути, що скорий напір Япанців примусить Росіян цофнути ся до сунгарських ліній. Під ослоною сих ліній стане сформована велика армія. Однак перед упливом чотирьох місяців російська армія не може зібратися під Харбіном. Вислані військ на весну і в літї буде вельми улекшене, бо можна буде вислати війська великою сибірською залізницею. Гвардія, яку наміряв вислати ген. Драгоміров, остане в Росії зі згляду на теперішнє внутрішнє положення.

Сей план є дуже правдоподібний, але надто видає ся подрібний, щоб міг бути автентичний; такі подробиці держити ся в тайні.

3 поля битви.

Колиб спускати ся на телеграми ген. Левевича, то можнаб думати, що наступило якесь мовчале завішенє оружя між воюючими сторонами, бо его рапорти звучать заєдно: на полях битви положене в пічмі не змінило ся. Та мимо сего ген. Левевич держить ся з повним зав'язем, бо не тільки що сконцентрував свої сили в Кірінї, але і укріпив ся там так, що наміряє знов не скорше рушити ся звідси, аж Япанці его випруть звідтам по кровавім окупі. Колиб се наступило, то Левевич має цофнути ся на попередно підготовлені, укріплені становиска ще перед Харбіном над рікою Ляолінгом і в сей спосіб кожний кусень манджурської землі тільки перемагаючій силі дати собі видерти, а не відступати доброхотї. Таким чином Росіяни думают зискати на часі і заразом держати армію Оями в такім зашахованю, щоб Япанці не могли приступити до облоги Владивостока. Після Central News маршалок Ояма наміряє поділити свою армію на 2 часті: в одній відділить 100 тисячий вояків під проводом ген. Ноґі для облоги Владивостока, разом з адм. Того, який після розбиття російської флоти прийме ся за облогу від сторони моря; друга армія під проводом са-

мого Оями, в числі 250.000 вояків, ударить на Харбін. Очевидно, що Харбін є найважнійшою стратегічною точкою теперішньої кампанії і неминучою ціллю япанських зусиль. Япанці тоді були би в посіданю обох кінців сибірської і манджурської залізничї, а се уможливило би їм вислати війська до облоги Владивостока і в разї потреби в протягу 24 годин збільшити їх силу після потреби. Заняте Харбіна було би доперва укоронованєм мукденської побіди і щоби сего діпняти, ужиють Япанці всіх своїх сил, та до сего часу певно не будуть розпочинати акції против Владивостока, бо таке розділенє сил вже під Порт-Артуром паралїжувало їх воєнну акцію, а то тим більше, що тепер не мають ще до розпорядимости своєї флоти, без якої взяти Владивосток булоб ледви чи можливо.

Політичний перегляд.

Управляючий комітет угорської опозиції відбув вчера засіданє під проводом Кошута. Перед сею конференцією був гр. Андраші у цїсаря на авдизнції, яка тревала цілу годину. Цїсар начеркнув докладні границі уступок, які уважав конечними вчинити опозиції. Гр. Андраші завважав, що не думає, щоби в сих границях компроміс був прийнятї, але залив, що сповняючи бажанє монарха, предложить єї услівя опозиції. На згаданім засіданю єдиної опозиції заперечено насамперед ложному представленю дневників перебігу попереднього засіданя, відтак обговорювано внесенє, які мають бути поставлені в соїмі, а потім з черги гр. Андраші повідомив конференцію про новий сносіб полагоди переселеня, після якої військові кредити малиб відпочити ся на якийсь час і то тільки в значно меншій часті, бо деякі замовленя вже довершені, а деякі находять ся в виконаню. Комітет признає сей план неможливым до прийнятя і не надаючим ся до дискусії. Дивним було, що Кошут, який вже в суботу помістив в своїм органі статю, в якій горячо промовляє за компромісом, доказуючи, що ліпше осягнути щось, як нічо, вчера голосував против компромісу. З сего виводять, що Кошут дає тільки свою фірму, а властивий провід держать Апоні, Банфі і Барабаш. Що дотичить другого засіданя соїму, то принускають, що соїм, сповняючи бажанє цїсаря, відпочить ся відразу. З другої сторони доносять, що часть опозиційних послів хоче радити дальше; тодіб відпоченє наступило цїсарским рескриптом. Що дотичить бу.учого кабінету, то здає ся, що він остане той сам, тільки на місце Тиси прийде Люкач. Ситуация стала така запутана, що нині не є можлива навіть жалва комбінация.

Гостина цїсаря Вільгельма в Марокко набрала майже несподівано — іменно

же для ширшого світа, великого значіння політичного. Як звісно, прийшло було межі Англіїю а Францією до умови, після котрої Франція лишила Англії вільну руку в Єгипті, а Англія віддала Франції протекторат над Марокком. Але в Марокку мала й Німеччина свої інтереси, аж ось нараз мусїла з важким серцем побачити, що Англія і Франція єї звідтам викинули. Стало ся то минувшого року, а цїсар Вільгельм взяв то за особисту поражку і постановив відплатити ся не лиш французькій республіці, але й своєму англійському вуйкови. Гостина єго в Марокку мала показати, що він уважає сей край за зовсім вільний, отже не стоячий під пічнім протекторатом, а султана за монарха рівного собі. То зазначив цїсар і в своїй промові до депутації німецької кольонї в Танґері, сказавши до неї, що витає піонїрів німецької торгівлі і німецького промислу у вільнім краю Морокко. Сівши опісля на сивого коня поїхав до міста, де єго особливо дуже торжественно повитала іспанська кольоня, виставивши для него триумфальні ворота. Найзамітїйше було то, що цїсаря витав губернатор танґерських сторін, Раїсуля, той сам, що свого часу взяв був в неволю якогось Американця Пердікаріса. В Марокку сьуть тепер перековані, що гостина цїсаря Вільгельма розбила французький протекторат; в Іспанії раді тому також, бо видать в тім свій інтерес, а за то Англія і Франція лагодять ся до великих демонстрацій.

Про внутрішнє положенє в Росії щоденна почта приносить вісти нових замахів, бунтів та заворушень. Бомби не переводять ся, а стали вже такі популярні, що летать вже не против найвисших осіб в державі, а против маленьких урядничків, комісарів поліції, то що... Ревізії і арештованя відбувають ся беззастанно по містах Росії, збіговиска і заворушеня розганяють сальвами військових відділів, кладучи трупів на місця; кожду нагоду використовують так інтелігенція, як і робітники, щоби робити трудности правительству і тим способом добити ся свободи. Всї університети Росії замкнені, а для бажуючих дальшої науки мають отворити ся окремі курси. Але в виду сего, що таких найде ся не багато, проєктують навіть, щоби професорів димісіонувати, школи позамикати і прийняти ся за реформу на цілком змінених основах.

Не меншій клопіт має правительство і в Конґресівці зі школами, бо там страйкують гімназії, а навіть і народні школи, домагаючись польської мови. В Саратові зїзд лікарів в справі джуми хотїв радити над політичними квестіями, а коли поліція перешкодила сему, устроїв демонстрацію на улицах міста; в Москві заказано такий зїзд з обави перед такою самою евенуальністю. А супротив сих всіх прояв російське правительство показує ся зовсім безрадным і грубо неповоротним. Всї паради комітету міпїстрів кінчать ся звичайним «най буде як бувало», або що найбільше відложенєм реформ на

пнше діло було би з Турками, а пнше з Ляхами. Уже як би ми там полагодили ся з Турками, ще не знати; можемо помирити ся з ними і сей мир буде їм милїйший, ніж з Ляхами, бо шкоду мають від нас. Але за те Ляхи відпокутували би зраду... Слухай, Молодецький, ти там у польськїм обозї живеш з великими панями; скажи їм, що я думаю, нехай не важать ся. І загалом добре діло зробив, колиб мені давав знати, що у вас будуть думати. Адже ти не Лях і мій приятель і православний, а хоч споріднив ся з Ляхами, все ще на козаків не ворогуєш, польським мясом не обріє.

— Що можна буде, то скажу тобі. Коли сам не прийду, то прийшло тобі когось.

— Сам бачиш, до чого може дійти, коли діти стануть вести діло. Памятай же! З Ходкевичем і королевичем я сам поладжу, але з усякими паненятами, сенаторами і комісарами, що тільки будуть пугати Ходкевича на кождім поступку, не дійду до ладу. В козацькій старшині я вже сам дам ряд; хоч я й не гетьман, та ще мене слухають.

До самого вечера їхала сторожа із Сагайдачним попередю. Під вечір злізли з коний, щоби відпочати і попасти коні, а потім у ночи дали їхати. Стали під лісом. Усіх нешокоило щораз більше, що не видко було козаків. Правда, на степу, коли їхали, нераз наполохані гайворони

зривали ся із землі — і вояки Аннібалів усе находили там або вбитого козака або вбитого Татарина або кінське надло. — Видко, уже туди крутвили ся різні чати; находили і цілі леговища, де почували люди; однак більших громад живих людей не стрічали. Степ був як пустиня, хоч шляхи були продоптані.

Микула занізнав ся уже з ріжними вояками і всім оповїдав свої пригоди, бо просили його. Слухали його й оба Аннібалі і Курцевич, що їздив із Сагайдачним у Варшаву, і инша старшина з ватаги. Всі не могли начудувати ся козакам, що так славно били ся над Прутом, і хоч жалко їм було, що так марно погибли, проте тішили ся, що така мала громада козаків здержала майже на три дні цілу силу турецьку і що тисячі таких самих завязятих борців прийдуть їм на поміч під Хотин. Колиб тільки прийшли!

Відпочали зо дві години і поїхали далі. Ніч була темна і хмарна. Вітер шумів легко травою і листем дубового ліса. Уже було по півночи, коли минули ліє і виїхали на чистий степ, що легенько піднімав ся у гору. Поза горбом на небі горїла червона луна від пожарнища.

— Ну, слава Богу, се вже мабуть наші — промовив Молодецький. — Гріють ся на пожарниці, як звичайно; люблять вогонь, як діти.

Коли виїхали на горб, побачили далеко і

саме пожарнище. Огонь розлиг ся широкою струєю на овиді; небо мовби горїло.

— Се Степанівці горять — сказав Сагайдачний. — І чого козаки тут шукають? Звід Хвастова під Хотин через Степанівці дуже обхїдно. Красше би їти просто на Могилів і на Брагу. Мабуть для добичі загнали ся так далеко. — Панове ротмістри — обернув ся Сагайдачний до Аннібалів — вишліть кількох кінних передом, а то щоб не попали ми самому чорту в зуби.

— Адже сказано, що головна сила Турків уже перейшла — замітив один з Аннібалів.

— Триста тисячий війська не буде їти разом. Уважно, панове! — приказував уже Сагайдачний. — Може то наші, а може й ні. Се мені щось підозріле.

Але по ночи не можна було пізнати, хто се у Степанівцях так господарює. Вояки почали здержувати коні і ждали, яка вістка прийде від висланої наперед чати. Небо почало сірїти і у Степанівцях огонь блїд перед сходячим сонцем. Тільки чорні дими підіймали ся тепер щораз виразнійше із землі в небо.

— Заждіть тут! — порадив Сагайдачний. — Недалеко корчі і ліс, можуть нам придати ся в потреби. А я поїду наперед.

Військо стануло собі кругом старшини і дивило ся в сторону Степанівців. Ярошенко поїхав із Сагайдачним.

ізнаний час, а поки що намагають ся репресую і грубим насильством адавити свободолобний рух, який обхопив цілу росію: у сусільність.

ВІД АДМІНІСТРАЦІ. При зміні кварталу просимо наших Вп. Передплатників о скорі відновлені передплати, зглядно о вирівнані залеглостий та о приєднувані нам нових передплатників.

Новим передплатникам вишлемо числа з початком повісті „Ярошенко“.

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: руско-кат.: Нікона, Лідія; римо-кат.: Вікентія. — В четвер: руско-кат.: Захарія, Якова; римо-кат.: Келестина.

— Популярно-наукові відчити Р. Тов-а педагогічного у Львові. В середу дня 5. цвітня відбуде ся в салі V. вляси рускої гімназії (Народний Дім III. пов.) від год. 6—7. відчит п. проф. Ст. Людкевича про „Гармонію в музиці“ з інтерпретацією виконаною хором бурен Р. Тов-а педаг.

— Загальні збори Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові будуть дня 19. цвітня п. ст. 1905 р. (в суботу), о год. 10 рано в канцелярії Товариства, при ул. Чарнецького, ч. 26. Порядок зборів: 1) Відкриті зборів і відчитані протоколу з попередних. 2) Звіт з діяльності Виділу і секції. 3) Звіт касовий. 4) Внесені контрольної комісії. 5) Вибір голови, членів і заступників Виділу та контрольної комісії. 6) Внесені членів і інтерпретації. За Виділ: М. Грушевський, голова. В. Гнатюк, секретар.

— Вистава фантів львівського „Сокола“ відбуде ся в трех днях перед львованем, се е в найближшій п'ятницю, суботу і в неділю в партерній салі пасажу Миколая. Від послідної вистави нашіло много нових гарних і цінних фантів, які годить ся оглянути перед видьосованем. Вистава буде отворена від 8½ год. рано до 9½ вечер. Вступ 20 сот., а хто купить серію карток лосів, має вступ вільний. Гарзд! — Старшина.

— Товариство слухачів політехніки „Основа“ устроює для 8. цвітня великий концерт в пам'ять 44. роковин смерті Тараса Шевченка в авіі політехнічній. Перший се раз гомоніти ме слово про нашого генія в поважних мурах сьвятині шукти та науки. Тов. „Осн-ва“ докладає всіх старань, щоби се сьвято випало як найвеличавіше, та щоби причинило ся до піддержаня великої пошани для високих ідей поета свободи, ідей, що стали нашим народним сьвятощами, тай щоби розширили їх серед найширших кругів нашої технічної молодіжи. До виконаня багатой програми (яку оголосимо пізійше) запросило товариство найвизначнійші артистичні сили. Програма на народних мотивах малював артист-маляр Вл. Панькевич. Сьємо певні, що наша львівська громада, що вже нераз дала доказ симпатий для діяльності політехнічної молодіжи і тепер численно явить ся в прекрасній авіі, щоб разом з нами звеличати пам'ять Тараса там, де ще его чарівне слово не дунало. — Комітет.

Далеко на сході стало червоніти ся небо, сонце сходило

— Видко білі намети під городем — промовив Курцевич. — Козаки таких не мають. Чи бачите?

І якби на потвержене свх слів побачили, як Сагайдачний вертав ся скоро до них, а людя, що були з нам, кричали з далека: „Втікайте! се Турки!“ За чатою на здогін гнала ся турецька сторожа — спершу тільки кількадесят людей, але по хвилині уже кількисот.

— В ліс! — скрикнув Сагайдачний. Вісько кинуло ся на втікача; Сагайдачний був позаду.

Микула Ярошенко вихопив шаблю із похви і їхав за самим Сагайдачним, готов боронити його в цілої сили. Він так і чув душею, що треба йому сего діла держати ся, треба, щоб дід жив, а то без нього не вдіє нічого. Вісько наполохав гвалом полем, без ладу, щоб коням було свободнійше. Турки настигали за ними і кричали грімко: Аллаг!

(Дальше буде).

— Виділ Руского Товариства педагогічного у Львові подає отсим до відомости интересованих, що від 1. цвітня с. р. передав управу дівочой школи виділу Шевченка з правом публичности, д-рови Михайлови Коцюбі яко директорови а ВПані О. Прохені яко управительці. По тій причині просимо в справах виділової школи звертати ся на адресу дирекції ул. Сикетуска ч. 47. 1 пов. — За Виділ Р. Тов. педагогічного у Львові: о. Іван Чапельський голова. Др. Володимир Левинський секретар.

— „Сільський Господар“ Загальні збори краєвого товариства „Сільський Господар“ у Львові відбули ся дня 25. марца в кімнатах „Рускої Бесіди“ при участі коло 40 дійсних членів. Дотеперішній голова товариства, о. Тома Дуткевич, повитав збори короткою промовою, в котрій вказав на дотеперішню діяльність товариства і на справи, якими повинно би товариство на будуче зайняти ся, а вибраний зборами на предідателя відбуваючих ся зборів, запросив на заступника предідателя о. Як. Гутковського, а на секретарів о. Теодора Кузьмова та Юліана Баліцкого. З відчитаних з черги звітів довідуємось, що членів мало товариство 173. В марці приступило нових членів 70, так що всіх членів е тепер 243. Праходу мало товариство в послідних двох роках 2,110-98 К. Розходу 1934-50 К, а то видано на огороди і огородників 1243-17 К, на інвентар 475-83 К, на інші потреби 215-51 К, В приходах знаходимо квоту 1000 К з соймовой замогою, а 376-58 К з розпродажи шен. З внесеня уступаючого виділу важнійші отсі: щоби масток товариства (шкілка деревець в Олеску) лишено при філії, що вже завязалась в Олеску і щоби подати до краєвого виділу і до Преаїдї намісництва представлені і зажадати, щоби до краєвого комітету для розділу замогою задля неврожая покликано відпоручника товариства, котрий би там висказав жаланя руского народу і контролював діяльність комітету. Рівнож ухвалено проєкт зміни уставу товариства, оброблений пос. Олексе. Барвінським з малими змінами §§ 1, 3, 19, 22, 33, 44, 45, 46 і 48. До нового виділу вибрано: п. Володислава Федоровича з Вікна предідателем, д-ра Михайла Коцюбу заступником предідателя, а о. Ант. Глодзійського, о. Івана Негребецького, Івана Петрушевича, Александра Гарасевича, о. Тому Дуткевича, Михайла Луцкого з Луки і Кости Паньківського виділовими, а заступниками виділових: Омеляна Короля, д-ра Гр. Величка зі Скнилова, учит. Гайдкевича і о. Стефана Омишкевича з Хишевич. По оголошеню висліду голосованя п. Луцкий уступив з виділу і зробив місце у виділі п. Королеви, а п. Паньківский зробив те саме з уваги, що „Спілька господарська“ в Перемишлі не мала свого заступника у виділі. На їх місце вибрано до виділу п. Омеляна Короля зі Львова і о. Антона Захарияевича з Випатч. По кількох ще внесках які передано до подагодженя новому виділові, закрав предідатель зборів о. Тома Дуткевич збори та передав всі протоколи і касу товариства в руки нововибраного заступника д-ра Коцюби. На загальні збори прислано кілька привітних писем, між иншими від посла Олексе. Барвінського і телеграму з Коломні від загальних зборів філії тов. „Просвіта“.

— Чи „Молот“ Павлика унікатом? В мартовій книжці „Літ.-Наук. Вістника“ за сей рік др. Ів. Франко, згадуючи в своїй статі п. з. „Михайло Павлик“ про збірку д. Павлика „Молот“, пише на ст. 167 таке: „Мій екземпляр, скільки знаю, єдиний у Львові“. Позаяк з ріжних сторін запитувано мене, чи справді так річ має ся з „Молотом“, тож подаю до загальної відомости, що в родинній бібліотеці Барвінських є комплет сеї збірки, на яку складають ся: „Громадський Друг“ (пр. I і II), „Дзвін“ і „Молот“, видані у Львові 1878 р. О скільки мені відомо, єю збірку має рівнож проф. Михайло Галуцінський (пригадую собі, що раз сам про те мені розказував).

Богдан Барвінський.

— Працане заслуженого Русина-сьвященника. В неділю по вечірні в катедрі св. Юра у Львові о. крилошанин Іван Редкевич, довголітній проповідник в сій церкві, працав вірних при відході на нове високе становище соборного крилошанина в станиславській капітулі. Чотирнайцять літ о. крилош. Редкевич проповідував з того місця, тому его працальна бесіда витиснула неодну слезу жалю з очей численно зібраного в тій хвилі народа. Опісля в конференційній салі в будинку Юра працали парохіяни свого золотозубого проповідника. Перший промовляв іменем інтелігенції п. Василь Мороз і щирими словами найперше пожелав високого відзначеня, на яке він заслужив працею около добра Церкви і над народом, а закінчив свою довшу промову ось як: „Працюючи Вас, Високодостойний і Всесьвітлійший Отче Крилошанине — бажаю, аби Ви і на своїм новім становищу здіяли собі таку симпатію і любов як тут у нас і щоби Вам Всевишний позволив це як найдовші літа працювати на хосен і славу для нашої св. Церкви і нашого народу“. Опісля працали о. крилош. Редкевича відпоручники церковного брацтва мужеского і жіночого і вручили ему дорогіший перстень на пам'ятку.

— Зі Золочева пишуть нам: Золочівський повіт належить до тих закутин, де Русини не відчували потреби народної організації. Кілька руских товариств, заснованих в послідних часах в Золочеві, з кругом діланя на весь повіт, не проявляли такого життя, якого належало би від них жадати. Відрадним знаком є проте отворене в Золочеві філії такого рухливого товариства, яким є руске Тов-о педагогічне. Головно заходами проф. Михайла Галуцінського належить завдячити основане сеї філії. Перші загальні збори відбули ся в неділю і як на Золочівщину випали чисельно дуже добре. Поверх 30 осіб, переважно з учительських кругів, заповнило салю „Рускої Бесіди“. Збори отворив проф. Галуцінський і представив зібраним дотеперішню діяльність основуючого комітету, а по сій вступній бесіді запросив на провідника нарад о. Громницького гімн. катехита. З черги виступив з рефератом відпоручник головного Виділу Р. Тов а пед. проф. Алиськевич зі Львова і короткими словами на черкнув плян праці, яка жеде і яку повинна сповнити наймолодша доня працюючої і заслуженої матери Тов-а пед. у Львові. Бесідник звернув увагу головно на бурен селянські, послане селянських дїтій до гімназії устроюване курсів вакаційних для безграмотних і ин. Працю в тім напрямі мусить філія розвинути і нею кермувати в своїм окрузі, если має сповнити свою задачу. Рук охочих до праці в золочівським повіті буде подостатком, бо учительство численно як на перший раз присутністю на зборах дає запоруку охоти до участі в просьвітній роботі. Промову проф. Алиськевича прийнято оплесками для стверженя згоди на его слова. По вписі в членні філії, приступлено по вибору виділу. Головою вибрано односторонно проф. Михайла Галуцінського; а виділовими: о. Евгена Громницького, пп. Сидора Бучацького, Атаназія Скобельського і Семена Наливайка, а заст. виділових пп. Стефана Качала і Ольгу Богачевську. При внесенях розвинула ся дискусія, в якій заберали голос пп. Галуцінський, Алиськевич, Семчишин, Наливайко, Бучацький, п-а Богачевська о. Громницький і пн. та ухвалено, відбути конференцію около Зелених сьвят в справі учительської „Самопомочи“ устроювати курси для безграмотних і ин. По зборах проф. Галуцінський мав відчит „про літературу і її історію“, опрацьований вельми совісно і займаючо. На відчит зібрало ся тільки людей, що саля „Р.Бесіди“ всіх ледви помістила. Є се доказом, що почва до народної громадянської праці просьвітної в Золочеві є пригдана, а тепер від сівачів зерна сьвітла зависить жнива. Вибраний виділ, якого головою є проф. Галуцінський, дає повну запоруку гарних успіхів на тій ниві. Щастя Боже! в добрих намірах. — Учасник.

— Подяка. Виділ Руского Тов-а педагогічного у Львові складає отсим Високоповажаній Пані Добродійці Марії Білецькій за шестилітне повне пожертвованя, посьвяченя і патристизму ведене дівочой виділової школи ім. Шевченка, поплудневих курсів рускої мови і курсу анальфаетів для слуг а дальше за ведене інституту св. Ольги і інституту дорожнього для дівчат, прилюдно як найсердечнійшу подяку. — Заразом складає підписаний Виділ Високоповажаному П. Добр. проф. Василю Білецькому щирю подяку за всю працю для добра дівочой школи виділової ім. Шевченка. — За Виділ Р. Тов а педагогічного у Львові: о. Іван Чапельський голова. Др. В. Левинський секретар.

— Дрібні вісти. З Турки доносять, що між робітниками при будові залізничі Самбір-Ужок по угорській стороні вибух тиф. Шпиталь в Волошанці новий хорих, тому побудовано ще два тимчасові шпиталі. — Жінка польдійного капрала Берковского в Долині, в приступі чорної меланхолії, кинула ся на шини під залізничий поїзд погубила на місці.

Телеграми

в дня 4. цвітня.

Відень. Цісар поверне завтра вечером з Будапешту до Відня.

Відень. На нинішнім засіданю палати послів пос. Пергелт і тов. поставлять внесені о удержавлені Церкви. Они жадають, аби держава обняла адміністрацію всіх церковних дібр, а духовні мали би стати державними урядниками.

Будапешт. З огляду, що не можна надїяти ся утвореня нового кабінету супроти вчерашной ухвали зєдиненої опозиції, тому єї комітет нараджував ся над відбуванем соймових засідань.

Порт-Магон. Вчера перед полуднем прибув тут цісар Вільгельм, привитаний іспанським королем.

Париж. З Тангер доносять, що після відомостей з Фезу, марокканський султан запитував своїх політників що до французької програми. — З Вашингтону доносять, що Сполучені Держави

заявили в марокканській справі таке саме становище як Англія.

Париж. Echo de Paris доносить з Петербурга, що директор цензури повликав до себе начальних редакторів всіх більших днівників і просив їх, аби в своїх органах промовляли за веденням війни аж до остаточності.

Джібутті. Ескадра адм. Небогатова, зложена з шістьох воєнних кораблів і одного шпитального, прибула до Джібутті.

Відень. Професор фізіології на віденському університеті др. Гайнцель застрелив ся вчині в будинку університету. Причиною самоубійства має бути недуга.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар лінії львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
порядкує у внутрішніх недугах від 3—5 пошл.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. цвѣтня 1905.

Нова сензаційна

програма.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділі і свята 2 представлення о 4. год. понод. і о 8. год. вечером, Що п'ятниці High Life представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. З купленим білетом на фотелі, льожі і Грядні крісла можна їхати даром на представлення омнібусами Кольосою, які ждуть коло Віденської каварні.

ЗАЯВА.

В виду численних запитань зі сторони інтересованих заявляю отсим, що я повірив мого «Дударя» і всі прочі видання як «Історію руско-кат. церкви», «З Думідумок» в комісову розпродаж і жадних примірників у себе не маю. Прошу просто відносити ся з закупом до книгарень Ставропигійського Інститу у Львові і Подільської в Тернополі як також в Чернівцях, Золочеві, в Бродях і пр. а не до мене.

З глибоким поважанем

Яків Зробек

(1—2)

гр.-кат. парох Вертедки

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись літератури, штуки і сучасного життя

виходить кожного 5. і 20. в місяці в обемі 2 до 3 аркушів друку. Передплата на цілий рік виносить 12 К.

Адрес адміністрації: Львів Бляхарська ч. 8.

Важне на великий піст.

В товаристві св. Ап. Павла можна купити отсі книжки: Духовна лікарня. Ціна 20 с. — Хошу, очистися! Ціна 20 с. — Наука о Найсв. М. Евхаристіи. Ц. 20 с. — Оставьте дѣтей приходити ко мнѣ. Ц. 20 с. — Слава Непорочної Диви. Ц. 20 с. — Богословскій Вѣстникъ, річник 1900 і 1901. по 2 К 40 с і перший випуск в р. 1903 по 30 с.

Адресувати: о. Яросл. Левицкий, пл. св. Юра 5. Також можна сі книжки дістати в книгарні ім. Шевченка ул. Трибунальська 1. (6—10)

Всілякі КУПОНИ

вильсовані

цінні папери

виплачує без потручення
провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

Литки
і паперці

СОБІЛ

можна набувати в „Сокільськїм Базарі“ у Львові та у всіх торговлях вкр

Стация почтова
телегр. і зейзи.
Unterthemenau.

Річний оборот
поверх
3.000 вагонів.

Унтертеменауска Фабрика

виробів з глини

ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА

в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:
гарні глини нафелі в якого рода і витривалости на хідні і двірці, стайні, подвіри і т. п., дальше плити мозаїкові в тисячах десетів від простішого до найбогатшого вилкована (рідка продукція 15 мільонів плит) для церков, шкіль, фабрик і т. д., подійно поливані вапніні рури, когани, ромі ові рури, поливані цегли (сухопраговані з найвдешню витривалостию для пильових будівель, монро праповані для будови каналів), плити до вижладана стін і фасад, блискучі плити, дахівки в якого рода, натуральної крапки і поливані у всіх барвах, рури до дренования, нафелі до печий.

Ілюстровані цінини даром і оплатно.
Число робітників 700.

Драматичкі твори

Льва Лопатиньського.

До Бразилії, драма з галицького, еміграційного руху в 4 актах. Ціна 80 сот.

Свекруха, комедія з сільського життя в 3 актах. Ціна 60 сот.

Беата і Гальшва, трагедія з другої половини XVI віка в 5 актах. Ціна 1 К.

Конкурс на мужа, комедія в 5 актах з міського побуту. Ціна 90 сот.

Параця, комедія в 3 актах з побуту літників зі співавми. Ціна 2 К.

Перший горальник, фантастичний образ в 3 відслонах.

Laboremus, драма Бернштейне Беризова, переложена з німецького авторизованого видаля. Ціна 1 К.

Уриель Акоста, трагедія в 5 актах К. Гуцкова віршом переложена з німецького.

Яблочникар, комедія в 1 акті, опрацьована після німецького. Ціна 40 сот.

Тогож автора вийшли:

Сольо терно, оповідане з льотерійних пригод. Ціна 30 сот.

Перед і за кулісами та другі оповідання.

Перли, шутки та вигадки віршом і прозою.

Хмари-чари, жарти й нежарти віршом і прозою.

Небавом вийде:

Ілько Пашак, драма в 5 діях, преміована на конкурсі Тов. ім. Котляревського.

Набути можна в руских книгарнях у Львові, а у автора ті твори, при яких подана ціна.

„Тревоги автора і видавника“

гумористична подія з натури

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації «Руслана» та в обох руських книгарнях у Львові.

Ціна примірника на веліновім папері виносить всего 30 сот. (з почтовою пересилкою 85 сот.)

Читайте!

Читайте!

Повне видане Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство «Просьвіти» бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на звір евроепських князів, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: КАНЦЕЛЯРИЯ «ПРОСЬВИТИ» у ЛЬВОВІ (Ринок ч. 10.).

Що року горять хлопські мільони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (Ринок 10) одинокое руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости, збіжжє і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 мільонів, 340 тисяч корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і уміщені суть в цінних паперах.

В „ДНІСТРІ“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покритє хат черепом дістають члени „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всіляких позичках в Банку кравівім, касах ошадности і касах сиротинських.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім році звертає ся членам; в літах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор.; (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АГЕНЦІИ „ДНІСТРА“ находять ся у всіх містах і більших селах і треба подавати обезпеченьє через агента; господарі письменні повинні старати ся о агенції „Дністра“ в таких сторонах, де наші агенти „Дністра“ не роблять. Агенти „Дністра“ заробили вже провізіи 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпечаєть ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Крак.; свою провізію від сих обезпеченьє дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископскіи Ординарїати.